

Sprawozdanie

z realizacji

Warsztatu Refleksyjnego

będącego podsumowaniem ewaluacji wewnętrznej

Lokalne Grupy Działania Ślężanie

Warsztat przeprowadzono zgodnie z Wytycznymi MRiRW nr 5/3/2017 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Merytoryczną podstawą przeprowadzenia warsztatu były dane zgromadzone przez biuro LGD, a pochodzące z monitoringu realizacji Strategii, informacji pozyskanych od Samorządu Województwa, danych na temat funkcjonowania LGD, wywiadów z beneficjentami, opinii ekspertów, informacji z gmin na temat sytuacji społeczno-gospodarczej i ankiet internetowych.

Warsztat przeprowadzono w dniu 1 lutego 2019 roku w Sobótcie.

Moderatorem warsztatu był Mariusz Wachowicz.

OMIKRON

a. Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?

- Jeżeli nie, to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?
- Jakich można wskazać przyczyn odstępstw od planu?
- Jakich działań można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?

Lokalna Strategia Rozwoju realizowana jest zgodnie z planem. Wskaźniki produktu zostały wypełnione na właściwym dla osiągnięcia pierwszego kamienia milowego poziomie. Poziom realizacji większości wskaźników osiąga 100%, a w niektórych przypadkach wykracza poza tę wartość.

Operacje wybrane w ramach naborów związanych z rozwojem przedsiębiorstw zapewniają realizację wskaźników (na poziomie podpisanych umów) w wymiarze całego LSR, a nie tylko kamienia milowego. Rozwijanie działalności gospodarczej również przekracza założone na 2018 rok wartości, jednak w tym przypadku potrzebne będą dodatkowe nabory wniosków.

Również przedsięwzięcia z zakresu celu 2 zrealizowano na poziomie daleko wykraczającym poza obowiązki zawarte w kamieniu milowym.

Działania w ramach ostatniego celu szczegółowego nie były planowane na pierwszy kamień milowy i nie zostały jeszcze rozpoczęte.

Zasadniczą trudnością w realizacji LSR jest ogromna liczba operacji zakwalifikowanych do realizacji metodą grantową. Pomimo zaangażowania biura w procesie wnioskowania, realizacji i rozliczania projektów grantowych stanowią one nie tylko trudność ale i poważne ryzyko dla LGD jako instytucji odpowiedzialnej za całość grantu.

Część wskaźników została zmieniona w ramach korekty błędów obliczeniowych.

Rekomendacja:

Systematycznie monitorować postępy realizacji operacji w UM, tak by szybko reagować na jakiegokolwiek problemy (szczególnie związane z rozwiązywaniem umów lub dokonywaniem wypłat poniżej wartości zapisanych w umowach).

Dołożyć szczególnych starań w celu zabezpieczenia realizacji zadań grantowych poprzez monitorowanie i bezpośrednie wsparcie na każdym etapie trwania projektu.

Opracować scenariusz awaryjny w przypadku trudności w realizacji kolejnych naborów grantowych i przemianowania ich w formę operacji własnych lub projektów „klasycznych”.

b. Czy jakość projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych jest zadowalająca?

W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?

- W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków budzi wątpliwość?
- Jeżeli nie, to jak odbije się to na realizacji celów LSR?
- Co można zrobić, by podnieść jakość wniosków?

Wnioski składane w ramach naborów są przyzwoitej jakości. Duże znaczenie w tej kwestii ma jakość doradztwa. Wnioskodawcy, którzy sumiennie podeszli do możliwości skonsultowania pomysłów i zapisów w formularzach osiągnęli wyższy poziom jakości wniosków niż ci, którzy zgłosili się tylko by uzyskać dodatkowe punkty. Część wnioskodawców lekceważy doradztwo, a przygotowane przez nich wnioski niespełniają nawet podstawowych wymogów.

Przedsiębiorcy przygotowują stosunkowo najlepsze jakościowo wnioski, z kolei najgorsze prezentują wnioskodawcy chcący rozpocząć działalność gospodarczą.

Wnioski wpływające od instytucji sektora finansów publicznych są dzięki doświadczeniu pracowników dobrze napisane i dodatkowo dają gwarancję należytej realizacji.

Projekty grantowe pisane i składane przez doświadczonych NGO z pewnością zasługują na słowa uznania. Wnioski mniej doświadczonych organizacji pozarządowych osiągają odpowiednią jakość dzięki wsparciu urzędników zatrudnionych w gminach. Niemniej wszystkie wnioski grantowe wymagają dużego zaangażowania pracowników LGD na wszystkich etapach ich tworzenia, realizacji i rozliczenia.

Rekomendacja:

Pozostać w pełnym kontakcie z wnioskodawcami z sektora NGO i wspierać ich nie tylko na etapie doradztwa i opracowywania wniosków o dofinansowanie. Utrzymywać wysoką jakość doradztwa.

c. W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?

- Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?
- Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?
- Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?

Kryteria wyboru są odpowiedniej jakości. Członkowie Rady posługują się nimi sprawnie, a wnioskodawcy nie zgłaszają uwag co do ich brzmienia. Oczywiście obowiązkowe kryteria dotyczące innowacyjności i ochrony klimatu nie są do końca jednoznaczne ale ich stosowanie nie nastrocza większych problemów. Na wysoką jakość kryteriów wskazuje również niska liczba protestów (4).

Rekomendacja:

Poddać analizie racjonalność zmiany kryteriów na obecnym etapie wdrażania LSR.

d. W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?

- Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?
- Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?

Wszystkie wybrane projekty przyczyniły się do osiągnięcia celów LSR. LSR została opracowana w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy społeczne tak więc każda operacja realizująca LSR wpisuje się w odpowiedź na potrzeby społeczne obszaru LGD. Zmiany społeczne i gospodarcze, które zachodzą obecnie mają nieznaczny wpływ na aktualność dokumentu i w konsekwencji na możliwość realizacji zapisów LSR. Zmiany w sferze społecznej i gospodarczej, a szczególnie na rynku pracy powodują, że trudno jest znaleźć wykwalifikowanego pracownika. Na szczęście w katalogu grup defaworyzowanych nie ma bezrobotnych.

Na terenie LGD występuje dużo organizacji pozarządowych ale można wyodrębnić białe plamy społecznej aktywności. Część organizacji posiłkuje się doświadczeniami z poprzedniego okresu programowania, co sprawia, że współpraca z nimi jest zdecydowanie łatwiejsza i bardziej skuteczna. Ostatnie wybory samorządowe spowodowały zmianę 6 z 8 włodarzy gmin. Wymaga to od LGD konsekwentnych działań promocyjnych i informacyjnych by utrzymać jakość partnerstwa na właściwie wysokim poziomie.

Rekomendacje:

Konsekwentnie wspierać aktywność społeczną w mniej angażujących się gminach. Podjąć działania w celu uaktywnienia tych gmin, w których przepływ informacji i zaangażowania jest niewystarczający.

e. Czy przyjęty system wskaźników sprawdza się i dostarcza wszystkich potrzebnych informacji?

- Czy zbierane dane są wiarygodne a źródła trafne?
- Jeśli nie, to jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?

Zmiana sytuacji gospodarczej i społecznej sprawia, że niektóre wskaźniki produktu stają się mniej aktualne, a w konsekwencji trudniejsze do realizacji. Pomyłka pisarska na etapie opracowania strategii wymusiła konieczność zmiany wymiaru wskaźnika, zmianie uległa też przynależność wskaźnika do kamienia milowego. Obecnie, na tym etapie wypełniania strategii nie ma konieczności dokonywania zmian w tym zakresie.

Dane na temat realizacji wskaźników pochodzą w zdecydowanej mierze od beneficjentów. Wprowadzenie przez MRiRW uniwersalnych wskaźników PROW i ich dezagregacji nakłada na LGD konieczność pozyskiwania dodatkowych danych w ramach ankiet monitorujących. Dane z UM, mimo prób usystematyzowania procesu komunikacji, wydają się mniej wiarygodne. Niemniej wymagana jest synchronizacja danych dotyczących wskaźników zapisanych we wnioskach o udzielenie wsparcia oraz umowach podpisywanych przez UM.

Rekomendacje:

Wprowadzić rozwiniętą formę ankiety monitorującej, która pozwoli na weryfikację realizacji wskaźników LSR oraz obowiązkowych dezagregacji PROW.

f. Czy procedury naboru, wyboru realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?

- Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie, by podnieść ich użyteczność?

Zmiany procedur wynikały jedynie ze zmian zapisanych w wytycznych, które zobowiązywały LGD do uaktualnienia niektórych zapisów. Stosowane procedury, mimo, że skomplikowane są powszechnie znane i zrozumiałe przez beneficjentów.

Opracowanie własnych procedur grantowych wymagało dokładnej analizy zagrożeń i zastosowania scenariuszy niwelujących ryzyko.

Rekomendacje:

wprowadzić do procedury grantowej zapis o naborze uzupełniającym, niwelującym ryzyko LGD. !!!

g. Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?

Funkcjonowanie biura LGD w zakresie obowiązkowych działań informacyjno szkoleniowych i doradczych odbyło się na zakładanym, wysokim poziomie. Szkolenia prowadzone w związku z ogłaszaniem naborów przyczyniły się do podniesienia poziomu jakościowego wniosków.

Dodatkowo, poza działaniami obowiązkowymi biuro LGD silnie angażowało się w działania animacyjne i promocyjne. Do najważniejszych z nich można zaliczyć: kreowanie produktu lokalnego, uczestnictwo w festiwalach, dożynkach w Spale, uczestnictwo w konkursie na Najpiękniejszą Dolnośląską Wieś, Targi GRUNE WOCHE w Berlinie, Tradycje Stołu Wielkanocnego, Festiwal Rzemiosł Rękodzieła i Produktu Lokalnego.

Jakość pracy biura została potwierdzona bardzo pozytywną opinią przedstawiciela Urzędu Marszałkowskiego obecnego na warsztacie.

h. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

brak

i. Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR;

Podjąć kolejną próbę zobowiązania UM do systematycznego przekazywania danych dotyczących podpisywanych umów, zakresu realizowanych wskaźników oraz ostatecznych rozliczeń poszczególnych projektów.

j. Sposób wykorzystania rekomendacji.

Rekomendacje wypracowane w toku ewaluacji wewnętrznej, której podsumowaniem był warsztat refleksyjny sprzed roku zostały zrealizowane. Obecnie przedstawione rekomendacje zostaną przeanalizowane przez zespół złożony z pracowników biura, zarządu oraz Rady LGD. Realizacja rekomendacji oraz efekty ich wdrożenia będzie elementem oceny w kolejnej ewaluacji wewnętrznej.

